

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 131/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Tomčovčík, s. r. o., Nerudova 14, Košice, IČO 50 001 949, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Tomčovčík, proti postupu Okresnej prokuratúry Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 58/18/8803 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 9. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 58/18/8803 (ďalej len „napadnutý postup okresnej prokuratúry“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a to na to skutkovom základe, že

„... v Košiciach medzi vchodmi do obytného bloku na ul... dňa... v čase okolo 21.45 hod po predchádzajúcej roztržke fyzicky napadol [REDAKOVANÉ] tak, že ho dvakrát udrel päťou pravej ruky do ľavej časti tváre, čím takto svojím konaním spôsobil [REDAKOVANÉ] zranenia,

a to pomliaždenie mäkkých tkanív v ľavej okoloočnej oblasti s okoloočnou krvnou podliatinou, pomliaždenie očnej gule vľavo s nakrvácaním pod spojovku ľavého oka, zlomeninu dolného okraja očnice a spodiny očnice vľavo s posunutím úlomkov, s prepadnutím obsahu mäkkých tkanív očnice do čeľustnej dutiny s následným nakrvácaním do čeľustnej dutiny a s prienikom vzduchu do očnice, poškodenie podočnicového nervu vľavo, pomliaždenie hornej pery vľavo s krvnou podliatinou pod sliznicou hornej pery s dobou liečenia v trvaní 35 dní“.

Dňa 14. júla 2020 pri záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu a následne aj osobitným písomným podaním z 27. júla 2020 podal obhajca sťažovateľa žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Dňa 20. augusta 2020 bol sťažovateľovi doručený prípis okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 58/18/8803-59 zo 17. augusta 2020, ktorým prokurátorka okresnej prokuratúry oznámila, že nezistila žiadne pochybenia alebo iné nedostatky v skrátenej vyšetrovanej napadnutom predmetnou žiadosťou o preskúmanie postupu policajta.

So závermi okresnej prokuratúry sa sťažovateľ nestotožnil a v ten istý deň vo vzťahu k predmetnému prípisu okresnej prokuratúry podal žiadosť o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom konaní v zmysle príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora“).

Dňa 24. augusta 2020 bol sťažovateľovi doručený prípis okresnej prokuratúry, ktorým bol upovedomený, že 19. augusta 2020 bola na neho na Okresnom súde Košice II podaná obžaloba.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa k namietanému porušeniu základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru napadnutým postupom okresnej prokuratúry došlo tým, že prokurátorka okresnej prokuratúry podala obžalobu na sťažovateľa skôr, ako sa sťažovateľ mohol oboznámiť s výsledkom preskúmania postupu policajta, čím znemožnila, aby si sťažovateľ uplatnil právo na obhajobu využitím príkazu generálneho prokurátora.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresná prokuratúra Košice II vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Pv 58/18/8803 porušila právo [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako i čl. 6 ods. 3 písm. b) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Obžaloba podaná dňa 19.8.2020 na Okresný súd Košice II sa zrušuje a vec vracia Okresnej prokuratúre Košice II na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1000 EUR.

Sťažovateľovi sa priznáva právo na náhradu trov...“

5. Dňa 26. januára 2021 bolo ústavnému súdu doručené sťažovateľovo doplnenie podania, ktorým sťažovateľ ústavný súd žiada, aby nariadil termín predbežného prerokovania jeho ústavnej sťažnosti a rozhodol, že ústavnú sťažnosť prijíma na ďalšie konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru napadnutým postupom okresnej prokuratúry.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že prokurátorka okresnej prokuratúry podala obžalobu na sťažovateľa skôr, ako sa sťažovateľ mohol oboznámiť s výsledkom preskúmania postupu policajta, čím znemožnila, aby si sťažovateľ uplatnil právo na obhajobu využitím príkazu generálneho prokurátora.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

10. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom

alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

11. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému postupu okresnej prokuratúry.

12. Podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku v prípade, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, prokurátor podá obžalobu príslušnému súdu, pripojí k nej spisy, ich prílohy a dôkazné predmety. O podaní obžaloby, ak nejde o konanie podľa § 204 ods. 1, upovedomí prokurátor obvineného, jeho obhajcu a poškodeného a ak je obvinený vo väzbe, aj ústav na výkon väzby.

13. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že prokurátor pred podaním obžaloby preskúma výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania a posúdi, či dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Posúdenie tejto otázky závisí aj od posúdenia, či v prípravnom konaní boli dôkazy potrebné pre meritórne rozhodnutie súdu obstarané v súlade so zákonom. Okolnosť, či výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, je vecou úvahy prokurátora (R 118/2014).

Z citovanej právnej úpravy zároveň vyplýva, že s podaním obžaloby Trestný poriadok spája povinnosť (s výnimkou postupu podľa § 204 Trestného poriadku) upovedomiť o tejto skutočnosti obvineného, jeho obhajcu atď.

14. V súvislosti so sťažovateľovou námietkou, že prokurátorka okresnej prokuratúry podala obžalobu na sťažovateľa skôr, ako sa mohol oboznámiť s výsledkom preskúmania postupu policajta, čím znemožnila, aby si sťažovateľ uplatnil právo na obhajobu využitím príkazu generálneho prokurátora, možno jednoznačne konštatovať, že takýto sťažovateľom navrhovaný postup nemá absolútne žiadnu oporu v platnej právnej úprave, keďže Trestný poriadok otázku (ne)podania obžaloby zveruje výhradne do úvahy prokurátora v nadväznosti na predchádzajúci prieskum výsledkov vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania.

15. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh pritom nepochybne vyplýva, že prokurátorka okresnej prokuratúry sa v rámci prieskumu výsledkov predmetného skráteného vyšetrovania zaoberala aj sťažovateľom podanou žiadosťou o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, pričom dospela k záveru, že skutočnosti v nej uvádzané nepredstavujú prekážku na podanie obžaloby, a následne o podaní obžaloby v súlade s Trestným poriadkom aj upovedomila sťažovateľa.

Z Trestného poriadku prokurátorky nevyplývala povinnosť „vyčkat“ s podaním obžaloby až do okamihu, kým sa sťažovateľ oboznámi s výsledkom preskúmania postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Trestný poriadok a ani samotný príkaz generálneho prokurátora s podaním žiadosti podľa príkazu generálneho prokurátora nespájajú odkladný účinok na postup a rozhodovanie prokurátora. Možno teda konštatovať, že prokurátorka pri podaní predmetnej obžaloby nepostupovala v rozpore s relevantnou právnou úpravou.

16. Okresná prokuratúra v súvislosti s podaním obžaloby na sťažovateľa postupovala v napadnutom konaní v zmysle zákonných ustanovení (§ 234 Trestného poriadku), a teda napadnutý postup okresnej prokuratúry nie je možné hodnotiť ako taký, ktorý by bol v rozpore so znením, zmyslom alebo s účelom relevantných ustanovení Trestného poriadku. Ani sám sťažovateľ pritom v ústavnej sťažnosti nekonkretizoval ustanovenie Trestného poriadku, ktoré by okresná prokuratúra napadnutým postupom zjavne porušila alebo neprípustne „obišla“, a zároveň sťažovateľ nepredniesol ani žiadnu inú okolnosť, ktorá by v materiálnom poňatí ochrany základného práva na obhajobu dostatočne odôvodňovala záver o odopretí tohto práva.

17. Trestné konanie je od svojho začiatku až do svojho konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a konajúcich súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

18. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 241 a nasl. Trestného poriadku o ďalších nasledujúcich etapách trestného konania (súdneho konania v štádiu preskúmania alebo predbežného prejednanja obžaloby), podľa ktorých sú závažné procesné pochybenia dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi. Zároveň platná právna úprava trestného konania umožňuje aj v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu (obžalovaným) domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany práv, a to na hlavnom pojednávaní, prípadne prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov.

19. Sťažovateľom napadnutý postup okresnej prokuratúry nesignalizuje možnosť porušenia základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru, dôvodosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým postupom okresnej prokuratúry a obsahom tohto práva neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho

porušení, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2021

Peter Molnár
predseda senátu